Sosiaalihuoltolain ja siihen kiinteästi liittyvien lakien kokonaisuudistus

Alueellinen toimeentulotukiasioiden neuvottelukunta 13.05.2026 § 12

Valmistelija

Palvelualuepäällikkö Satu Auvinen puh. 044-3512302

Esitys sosiaalihuoltolain ja siihen kiinteästi liittyvien lakien muuttamisesta on lausuntokierroksella. Lausuntoaika on 29.5.2026 saakka. Laki ja lausuntopyyntö on luettavissa https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=3c501baf-4246-445b-8ceb-8e72227b344b

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia, työttömyysturvalakia ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettua lakia. Kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi ehdotetaan näistä johtuvia sekä muita vähäisempiä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Muutoksia ehdotetaan palvelutarpeen arviointia, omatyöntekijää ja asiakassuunnitelmaa koskevaan sääntelyyn. Sosiaalihuollon kirjaamista koskeva sääntely siirrettäisiin asiakastietolakiin ja tässä yhteydessä ammattihenkilöiden kirjaamista koskevia velvoitteita kevennettäisiin ja poistettaisiin päällekkäistä kirjaamista koskevaa sääntelyä.

Esityksessä ehdotetaan korotettavaksi pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista ja pitkäaikaista laitoshoitoa koskevia sekä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittäviä asiakasmaksuja.

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2027 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2026 budjettilakiaikataulussa.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.7.2027. Sosiaalihuoltolain 17 ja 17 a §, laki kuntouttavan työtoiminnan kumoamisesta ja laki vuoden 1982 sosiaalihuoltolain muuttamisesta

tulisivat kuitenkin voimaan jo 1.1.2027. Myös asiakasmaksuihin ehdotettavat korotukset tulisivat voimaan 1.1.2027.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Alueellinen toimeentulotukiasioiden neuvottelukunta 25.9.2026 § 20

Valmistelija Palvelualuepäällikkö Satu Auvinen p.044-3512302

Sosiaalihuoltolain ja siihen kiinteästi liittyvien lakien kokonaisuudistus on tarkoitus edetä eduskunnan päätöksentekoon viikolla 39 (21.9.26 alkava viikko). Hallituksen esitys eduskunnalle on luettavissa https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=STM107:00/2023

Lakiesitys on tarkentunut jossain määrin lausuntokierroksen jälkeen. Esim. työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelun nimi on muuttunut toimintakyvyn ja osallisuuden tueksi. Palvelu on sosiaalipalvelu, joka on asiakkaalle vapaaehtoinen. Palvelulla ja palveluun osallistumisella ei ole työttömyysturvakytköstä. Palvelulla ei ole myöskään yhteyttä perusosan alentamiseen.

Lakiuudistuksessa on kirjattuna myös TEM:in valmistelema työttömyyspoliittinen tuki, joka on työllisyysalueiden kautta operoitava tuki. Tukeen sisältyy työttömyysturvakytkös.

Lakiuudistuksen sisältyvien lakin on tarkoitus tulla pääsääntöisesti voimaan 1.1.2027, mutta esim. toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palveluun siirtymiseen on annettu siirtymäaikaa 30.6.2027 saakka.

Sosiaalihuoltolain ja siihen kiinteästi kytkeytyvien lakien kokonaisuudistuksella tavoitellaan 50 miljoonan euron säästöä hyvinvointialueiden valtion rahoitukseen v. 2027 ja 100 miljoonan euron säästöä vuodesta 2028 alkaen.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Alueellinen toimeentulotukiasioiden neuvottelukunta 19.11.2026 § 27
3118/00.01.02.02/2026

Valmistelija Palvelualuepäällikkö Satu Auvinen puh. 044 3512302

Sosiaalihuoltolaki ja siihen kiinteästi liittyvät lait on jätetty eduskuntakäsittelyyn viikolla 39. Eduskunta päättää lakiuudistuksesta valtion v. 2027 talousarvion yhteydessä joulukuussa 2026.

Muuttuvat lait tulevat voimain vaiheittain v. 2027 aikana. Heti vuoden alusta 1.1.2027 alkaen on esityksen mukaan tulossa voimaan säädökset, jotka koskevat uutta asiakkaalle vapaaehtoista sosiaalipalvelua, toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelua. Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelut päättyvät lakimuutoksen myötä. Lakiesityksessä kuntouttavan työtoiminnan osalta on kirjattu siirymäaika 30.6.27 saakka. Osa hyvinvointialueista, kuten Etelä-Savon hyvinvintialue, aloittaa uudella palvelurakenteella 1.1.2027 alkaen ja ei näin ollen käytä siirtymäaikaa. Lakiesityksessä kielletään uusien kuntouttavan työtoiminnan sopimusten tekeminen 1.1.2027 jälkeen.

Lakimuutokset leikkaavat hyvinvointialueille kohdennettuja valtionrahoituksia.

Kokouksessa kerrotaan hyvinvointialueella tehdyistä ennakoivista toimenpiteistä lakimuutokseen liittyen sekä toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelun aloittamiseen 1.1.2027 lukien.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.